

ПОЭТЕССАНЫҢ

100 **ЖАЖЫНА**

УЧУРЛАЙ

Көк тыттары көгөргөн

Көк өндү Өлөтүүм.

Көдүре ийде мее берген

Көгүстү болгон

Өлөтүүм.

ЈҮРГЕН ДЕ ЧҮМДЕГЕН ӨЙЛӨРИ

1914 жылда Ондой аймакта Өлөтү журтта чыккан.

1930-1934 жылдарда педагогический техникумда үренген.

1935 жылда Ондой аймактын комсомол бөлүгинде иштеген.

1936 жылда «Белен бол!» деп газеттин корреспонденти болуп иштеген.

1937 жылда Москвада көчүрөөчи редакторлордын курсунда үренген.

1940 жылда Ленинградта А.Герценнин адыла адалган педагогический институттын литературный факультетине үренерге кирет.

1941 жылда Ленинградтын корузында турушкан.

1946 жылда облрадикомитетте редактор болуп иштейт.

- **1941** жылда Ленинградтын корузында турушкан.
- **1946** жылда облрадикомитетте редактор болуп иштейт.
- **1953** жылда «Чечектел, Төрөлис» деп үлгеринин баштапкы јуунтызы чыккан.
- **1958** жылдан ала бичиичилер биригүзинин турчызы.
- **1960** жылда «Сырга» деп јуунты кепке базылган.
- **1961** жылда орус тилле баштапкы үлгерлик јуунтызы «Тебе, мой край» јарлалат.
- **1964** жылда «Көктийектер» деп баштапкы проза јуунтызы кепке базылган.
- **1967** жылда «Кижини ырыска туулган» деп чүмдемели,
- **1970** жылда «Туулар чечектеринин кожондоры»,
- **1980** жылда јада калган.

Александра Фёдоровна Саруева үлгерлерди төртинчи класста үренип тура, бичип баштаган. Онын бичиир јайалтазын П.Кучияк ла көчүрөөчи В.Непомнящих ачкан.

1936 јылдан ала онын литература ижи башталат.

Јуунын алдында А.Сураева Ленинградтагы А.И.Герценнин адыла адалган педагогический институттын литературный факультетинде үредүге кирет. Је јуу башталганынан улам, үредүзин јетире божотпогон.

Автобиографиясында ол темдектейт «*Јуу башталарда ла бистин институттын кыстарын, алдында үредүчи болгонын јандырган – бойынын јеринде иштезин деп. Бу ла тушта партия албатыга кычыру эткен, оны угала, мен город корулаарга артып калгам, јанбагам*». Онойып А.Саруева Ленинградтын блокадазында туружат, шыркаладып Алтайына јанып келет. Радиокомитетте баш редактор болуп иштейт. Ол балдарга учурлалган куучындар ла чөрчөктөр, повестьтер кепке баскан.

КАНАТТУ СӨСТӨР

А.Саруева

**Көгүсте – шоот жок,
Кокурында – оп жок.**

**Мөш бүрүнен жааш өтпөс,
Мөнкү иштинг – жалбыжы
өчпөс.**

**Икилинин үни жараш,
иштенкейдин ийдези жараш.**

**Ойгор албаты – өөн чыгарбас,
Улу албаты жуу чыгарбас.**

**Көгүстүниң көзи эрү,
Жүректүниң жүзи эрү.**

**АР-БҮТКЕН, СЕН МЕНИ ЭРКЕЛЕТКЕН ЭНЕМ,
АГАШ-ТАЖЫН БОЛУП ӨЗӨЙИН.
АДА АЛТАЙ – JҮРЕКТЕГИ ИЙДЕМ,
СЕНИ КЕЕРКЕДИП КОЖОН ЧҮМДЕЙИН.
САНАНГАН САНААЛАР ТӨШТӨ КӨЙЛӨП,
МӨШ, КАРАГАЙ БОЛУП КӨӨРӨГӨЙ,
ЈАЖЫЛ АЛТАЙДА БЫЙАНДУ ШУУЛАП,
ЈАЖЫЛ КҮҮЛҮ АГАШТАР КӨДҮРИЛГЕЙ.**

Кару эне сүүгенде

А.Ф.Саруева

Кару эне сүүгенде,
Кеен эдет жүрегим.
Энем жылу көргөндө,
Эрү эдет жүрегим.
Эненин эрке көстөри
Эткен ишке күн ине.
Эненин изү сөстөри
Эрикпей жүрер күүн ине.

